

Pankkien rakennemuutokset näkyvät jo tilastoissa

28.2.2017 – Blogi

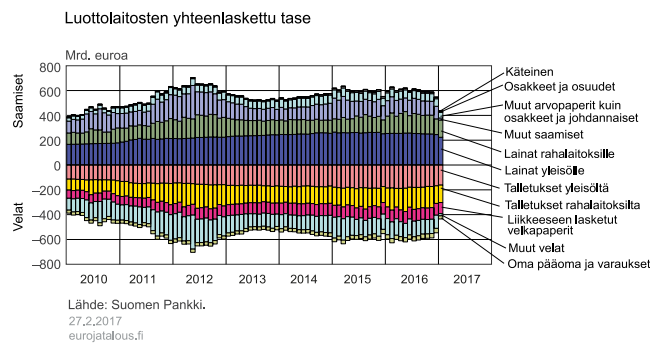

KIRJOITTAJA

Markus Aaltonen

Ekonomisti

Suomen pankkisektorin taseen rakenteessa on tapahtunut merkittävä muutos, jota voidaan nyt ensimmäistä kertaa havainnollistaa myös tilastojen valossa. Suomessa toimivien luottolaitosten yhteenlaskettu tase oli 435 mrd. euroa tammikuussa 2017. Tämä on 111 mrd. euroa vähemmän kuin joulukuussa 2016 ja 152 mrd. euroa vähemmän kuin marraskuussa 2016.

Kuvio 1

Muutoksen taustalla ovat pitkälti Nordean yritysjärjestelyt, joissa konserni fuusioi 2.1.2017 Norjan, Tanskan ja Suomen tytäryhtiöpankkinsa ruotsalaiseen emoyhtiöön, Nordea Bank AB:hen. Suomen tytäryhtiöpankin fuusion seurauksena Suomessa toimivien luottolaitosten yhteenlaskettu tase pieneni merkittävästi. Nordea Pankki Suomi Oyj oli osittaisjakautunut ennen fuusiota siten, että kaikki sen vakuudellisten joukkolainojen rahoitusliiketoimintaan liittyvät varat ja velat siirrettiin lokakuussa 2016 jakautumisen yhteydessä perustettuun Nordea Kiinnitysluottopankki Oyj:hin.

Kiinnitysluottopankki laskee liikkeelle katettuja joukkolainoja^[1] Suomessa.

Suomessa toimineen Nordea Pankki Suomi Oyj:n fuusioituessa ruotsalaiseen emoyhtiönsä Suomeen keskitetyt pohjoismaisen Nordea-konsernin Markets-toiminnot siirtyivät ruotsalaiselle emoyhtiölle. Markets-toimintoihin kuuluvat johdannais-, arvopaperi- ja repokauppa. Fuusioituneen tytäryhtiön muut tase-erät kuin Markets-

1. Katetun joukkolainan vakuutena on yleensä kiinteistövakuudellisia luottoja, eli esimerkiksi asuntolainoja.

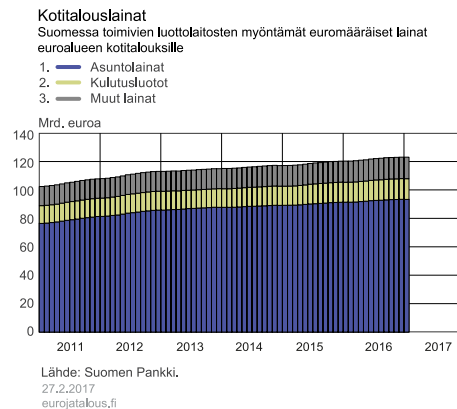
toiminnot siirtyivät Nordea Bank AB (publ), Suomen sivuliikkeen taseeseen.

Luottolaitosten yhteenlasketun taseen pieneneminen johtui pääosin Nordean Markets-toimintojen siirrosta Ruotsiin. Erityisesti muihin velkoihin ja saamisiin kuuluvien johdannaisten määrä pieneni. Luottolaitosten johdannaissaamiset ja -velat vähenivät n. 70 mrd. euroa tammikuussa 2017 verrattuna joulukuuhun 2016.

Pankkitilastoissa Markets-toimintojen siirto näkyy kantojen pudotuksena siirrettyjen erien osalta, mutta kantojen muutosprosentista siirto on puhdistettu luokitusmuutoksella.^[2]

Vuoden 2015 lopussa Nordea-konsernin markkinaosuus yleisön^[3]

lainoista oli 28 % (Lähde: [Finanssialan Keskusliitto](#)). Reposopimuksia lukuun ottamatta yleisön lainat pysyivät Nordea-konsernin Suomessa toimivien luottolaitosten taseissa, joten rakenteen muutos ei juurikaan vaikuttanut niiden markkinaosuuksiin.

Kuvio 2

Muutokset näkyivät selvästi myös [rahalaitosryhmittäisessä](#) tarkastelussa. Tytäryhtiö Nordea Pankki Suomi Oyj kuului liikepankkeihin mutta Nordean toimintaa Suomessa jatkava sivuliike kuuluu ulkomaisten pankkien ryhmään. Muutosten myötä ulkomaisten luottolaitosten sivuliikkeiden osuus esimerkiksi lainoista yrityksille ja kotitalouksille kasvoi ja liikepankkien vastaavasti pieneni. Sivuliikkeiden osuus Suomessa toimivien luottolaitosten yhteenlasketusta taseesta kasvoi 11 prosentista 38 prosenttiin tammikuussa 2017. Sivuliikkeiden osuus jatkaa kasvuaan, sillä myös Danske Bank-konserni suunnittelee suomalaisen tytäryhtiönsä muuttamista sivuliikkeeksi.

Suomen pankkisektori on muutosten jälkeenkin keskittynyt, mutta nyt sen koko on pienempi suhteessa kansantalouteen. Nykyisen pankkisektorin koko kuvastaa paremmin Suomessa harjoitettua vähittäispankkitoimintaa. Tammikuussa 2017 noin puolet luottolaitosten saamisista oli lainoja yleisölle ja veloista lähes 40 % yleisön talletuksia.

2. Luokitusmuutos tehdään yleensä, kun taseen erä siirtyy esim. rahoitusvaade-, sektori- tai toimialaluokituksessa luokasta toiseen ilman, että taustalla olisi taloustoimi. Tässä tapauksessa luokitusmuutos on tehty rahalaitossektorin rakenteen muuttumisen vuoksi.

3. Yleisö kattaa kaikki muut sektorit kuin rahalaitokset.

Nordea on sivuliikkeenäkin systemisesti merkittävä toimija Suomessa.

Avainsanat

tilastot, pankit, tase